

सात्यकोऽपि महाराज शरजालं निहत्य तत् । द्रोणिमभ्याकिरन्तूर्णं शरजालैरनेकधा ।
 तापयामास च द्रोणिं शैनेयः परवीरहा । विमुक्तो मेघजालेन यथैव तपनस्तथा ।
 शराणाञ्च सहस्रेण पुनरेव समुद्धतः । सात्यकिश्चादयामास ननाद च महाबलः ।
 दृष्ट्वा पुच्छं तथा यत्नं राज्ञेव निशाकरं । अभ्यद्रवत शैनेयं भारद्वाजः प्रतापवान् ।
 विव्याध च सुतीक्ष्णेन पृषत्केन महामृधे । परोक्षन् स्वसुतं राजन् वार्ष्णेयनाभिपोडितं ।
 सात्यकिस्तु रणे हित्वा गुरुपुच्छं महारथं । द्रोणं विव्याध विंशत्या सर्व्वपारसवैः शरैः ।
 तदन्तरममेयात्मा कौन्तेयः शत्रुतापनः । अभ्यद्रवद्रुणे क्रुद्धो द्रोणं प्रति महारथः ।
 ततो द्रोणश्च पार्थश्च समेयातां महामृधे । यथा बुधश्च शुक्रश्च महाराज नभस्तले ।
 इति श्रीमहाभारते भीष्मपर्व्वणि भीष्मबधपर्व्वणि सङ्कलयुद्धे द्रोणार्ज्जुनसमागमे द्वाधिकशतोऽध्यायः ॥ १०२ ॥
 ॥ धृतराष्ट्र उवाच ॥ कथं द्रोणो महेष्वासः पाण्डवश्च धनञ्जयः । समीयतुरणे यत्तौ तावुभौ पुरुषर्षभौ ।
 प्रियो हि पाण्डवो नित्यं भारद्वाजस्य धीमतः । आचार्य्यश्च रणे नित्यं प्रियः पार्थस्य सञ्जय ।
 तावुभौ रथिनौ सञ्जो ह्यष्टौ सिंहाविवोत्कटौ । कथं समीयतुर्यत्तौ भारद्वाजधनञ्जयौ ।
 ॥ सञ्जय उवाच ॥ न द्रोणः समरे पार्थं जानीते प्रियमात्मनः । क्षत्रधर्मं पुरस्कृत्य पार्थो वा गुरुमाहवे ।
 न क्षत्रिया रणे राजन् वर्ज्जयन्ति परस्परं । निर्भय्यादं हि युध्यन्ते पितृभिर्भ्रातृभिः सह ।
 रणे भारत पार्थेन द्रोणो विद्वस्त्रिभिः शरैः । नाचिन्तयच्च तान्वाणान् पार्थ चापच्युतान् युधि ।
 शरवृष्ट्या पुनः पार्थं ह्लादयामास तं रणे । स प्रज्ज्वाल रोषेण गहनेऽग्निरिवोर्ज्जितः ।
 ततोऽर्ज्जुनं रणे द्रोणः शरैः सन्नतपर्व्वभिः । ह्लादयामास राजेन्द्र न चिरादेव भारत ।
 ततो दुर्य्योधनो राजा सुशर्माणमचेदयत् । द्रोणस्य समरे राजन् पार्थिग्यहणकारणात् ।
 त्रिगर्त्तराडपि क्रुद्धो भृशमायम्य कार्मुकं । ह्लादयामास राजेन्द्र पार्थं वाणैरयोमुखैः ।
 ताभ्यां मुक्ताः शरा राजन्नन्तरिचे विभेजिरे । हंसा इव महाराज शरत्काले नभस्तले ।
 ते शराः प्राप्य कौन्तेयं समन्ताद्विविशुः प्रभो । फलभारनतं यदत् स्वादुष्टं विहङ्गमाः ।
 अर्ज्जुनस्तु रणे नादं विनद्य रथिनां वरः । त्रिगर्त्तराजं समरे सपुच्छं विव्यधे शरैः ।
 ते विध्यमानाः पार्थेन कालेनेव युगचये । पार्थमेवाभ्यवर्त्तन्त मरणे कृतनिश्चयाः ।
 मुमुचुः शरवृष्टिञ्च पाण्डवस्य रथं प्रति । शरवृष्टिं ततस्तान्तु शरवर्षैः समन्ततः ।
 प्रतिजग्राह राजेन्द्र तोयवृष्टिर्मिवाचलः । तत्राद्भुतमपश्याम बीभत्सोर्हस्तलाघवं ।
 विमुक्तां बह्विधैः शस्त्रवृष्टिं दुरासदां । यदेको वारयामास मारुतोऽभ्रगणानिव ।
 कर्मणा तेन पार्थस्य तुतुषुर्देवदानवाः । अथ क्रुद्धो रणे पार्थस्त्रिगर्त्तान् प्रति भारत ।
 मुमोचास्त्रं महाराज वायव्यं पृतनामुखे । प्रादुरासीत्ततो वायुः क्षोभयाणो नभस्तले ।
 पातयन् वै तरुणान् विनिघ्नैश्चैव सैनिकान् । ततो द्रोणोऽभिवोद्वैव वायव्यास्त्रं सुदारुणं ।
 शैलमन्यमहाराज धोरमस्त्रं मुमोच ह । द्रोणेन युधि निर्भुक्ते तस्मिन्स्त्रे नराधिप ।

४८३

४८४

४८५

४८६

४८७

४८८